

3 PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

3.1. Những yêu cầu cơ bản về phương pháp dạy học môn Âm nhạc lớp 1

- Phương pháp dạy học của môn Âm nhạc phải căn cứ vào nội dung, đối tượng, yêu cầu giai đoạn trong thực tế khi triển khai các chủ đề/ bài học. Trong một giờ học hay tổ chức các hoạt động, GV cần lựa chọn, sử dụng vừa đủ, phù hợp, linh hoạt, sáng tạo các phương pháp, biện pháp,... mới tạo nên sự hấp dẫn, thu hút HS.

Một số phương pháp dạy học âm nhạc chủ yếu là:

- + Sử dụng ngôn ngữ: giới thiệu, thuyết trình, đàm thoại, đặt câu hỏi,...
- + Trực quan/ Làm mẫu
- + Thực hành và luyện tập
- + Trò chơi: vận động theo nhịp điệu/ sắm vai
- + Dự án
- + Dạy học đa phương tiện,...

Cùng với việc lựa chọn các phương pháp, GV cần triển khai bài học theo trình tự: Khởi động – Trải nghiệm – Khám phá – Thực hành – Vận dụng – Sáng tạo.

- Các phương pháp dạy học được sử dụng như: sử dụng ngôn ngữ (giới thiệu, thuyết trình, đặt câu hỏi, trao đổi,...); trực quan (giọng hát, tiếng đàn, tư liệu hình ảnh, âm thanh,...); thực hành luyện tập, trò chơi (vận động, sắm vai); làm việc nhóm, dự án (bước đầu biết trao đổi, thể hiện ý kiến trình bày ý tưởng, luyện tập và thể hiện một tiết mục hát/ đọc nhạc/ nhạc cụ,... theo yêu cầu của GV giao). Bên cạnh đó, GV cần tích cực khai thác, sử dụng các phương tiện, thiết bị công nghệ, các nguồn tư liệu, sách điện tử, nhạc cụ/ nhạc cụ tự chế trong quá trình dạy học để đảm bảo tôn trọng tính đặc thù của âm nhạc, song cũng luôn cập nhật với thực tiễn.

- GV cần phải có nghiệp vụ sư phạm vững vàng để có thể chủ động trong việc sử dụng những phương pháp dạy học phù hợp, bên cạnh các phương pháp chuyên ngành còn sử dụng các phương pháp hỗ trợ khác như hỏi đáp, nêu tình huống, gợi vấn đề để HS tìm cách giải quyết,...
- GV cần xác định rõ mục đích, yêu cầu của từng bài học/ hoạt động đặt ra với HS để việc sử dụng kết hợp các phương pháp ở mức độ vừa phải, phù hợp và thuận lợi; luôn luôn bám sát nguyên tắc: đề cao các hoạt động trải nghiệm, thực hành; phát triển các thao tác của tư duy và khả năng thể hiện bản thân cho HS trong quá trình học, tự học hay trình diễn.
- GV cần khai thác các tình huống sinh động, hình ảnh gần gũi,... nhằm tạo cơ hội cho HS được tăng cường thể hiện ngôn ngữ nói kết hợp biểu cảm/ động tác gắn với nhịp điệu âm nhạc, ngay khi thực hiện một mình hoặc phối hợp cùng các bạn. Việc tạo nên những cảm xúc tinh tế cho HS khi nghe/ học và thực hành âm nhạc chính là những chất xúc tác quan trọng tạo cho HS hứng thú, tích cực chủ động trong hoạt động học, góp phần phát triển các chỉ số về trí tuệ cảm xúc và tương tác xã hội cho HS.
- Khi sử dụng kết hợp các phương pháp, GV cần đưa ra yêu cầu rõ ràng, thống nhất tiến trình thực hiện,... để lựa chọn phương án tối ưu nhất hoặc phương án HS yêu thích nhất mà vẫn phù hợp với nội dung và yêu cầu của bài học.
- Quá trình dạy học cần khai thác, sử dụng linh hoạt các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học hấp dẫn, thu hút, đảm bảo tính vừa sức với HS song cũng luôn hàm chứa những yêu cầu hướng tới từng cá nhân theo định hướng phát triển năng lực.
- Cần linh hoạt khai thác và phát huy dạy học đa phương tiện sử dụng tư liệu dạy học, các tiện ích của phần mềm công nghệ, giáo án điện tử, kênh thông tin, tư liệu của chuyên ngành trong và ngoài nước. Tuy nhiên, khi lựa chọn kênh thông tin, tư liệu,... cần chú ý tới đặc điểm và điều kiện cơ sở vật chất của từng địa phương, vùng miền khác nhau. GV cần khai thác, sử dụng hợp lý các phương tiện, thiết bị hay các hiệu ứng âm thanh, hình ảnh để HS không bị phân tán tập trung vào nội dung bài học. Nếu GV có thể mạnh về kĩ năng thực hành âm nhạc như giọng hát, tay đàn thì cần phát huy việc hát

mẫu, thị phạm nhiều hơn để giúp HS cảm nhận trực tiếp, các nội dung âm nhạc sẽ hấp dẫn, lôi cuốn hơn. Bên cạnh đó, hình ảnh và tài năng của các thầy/ cô cũng là tấm gương, tạo động lực cho các em trong khi học và thể hiện kĩ năng âm nhạc.

- Căn cứ theo mục tiêu, chương trình môn học và nội dung SGK *Âm nhạc 1*, thực tế, việc dạy học âm nhạc theo SGK định hướng phát triển năng lực được triển khai đối tượng đại trà trên toàn quốc, do đó, tùy theo điều kiện thực tiễn tại các nhà trường/ lớp học của từng địa phương mà GV hoàn toàn chủ động thiết kế nội dung, lựa chọn sử dụng các phương pháp sao cho phù hợp và hiệu quả.

Việc triển khai linh hoạt, sáng tạo các nội dung dạy học trong SGK *Âm nhạc 1* cần phù hợp với tri thức và trải nghiệm của người học, kết nối những gì được học với những gì đã biết theo nguyên tắc sư phạm: đi từ quy trình (yêu cầu) gợi mở hướng dẫn, cho đến bước HS thực hành và có thể tự sáng tạo. GV có vai trò kiểm soát quá trình thực hành của cả lớp, cũng như hỗ trợ từng HS trên tinh thần thừa nhận, tôn trọng sự khác biệt của mỗi cá nhân.